

116

СТ А Н О В И Щ Е
НА
КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

рег. № П 3398/2012
гр. София, 01.08.2012г.

ОТНОСНО: *Искане с вх. № П 3398/23.07.2012 год. от Евгени Танчев – Председател на Конституционния съд на Република България относно искане на 59 народни представители от 41-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност и несъответствие с международни договори, по които България е страна, на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество*

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав Председател: Венета Шопова и Членове: Красимир Димитров, Валентин Енев, Мария Матева и Веселин Целков на заседание, проведено на 01.08.2012 г., разгледа искане с вх. № П 3398/23.07.2012 год. от Евгени Танчев – Председател на Конституционния съд на Република България.

На основание чл.14, ал.1 от Закона за конституционния съд, Председателят на съда е изпратил препис от искане на 59 народни представители от 41-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност и несъответствие с международни договори, по които България е страна, на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество (обн. ДВ, бр. 38 от 2012 г.), както и препис от Определение на съда от 17 юли 2012 год. по конституционно дело № 6/2012 год.

Посочено е, че в 30-дневен срок, считано от получаване на писмото от съда, Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) има възможност да представи писмено становище по делото.

Производството пред Конституционния съд (КС) е по чл.149, ал.1, т.2 и т.4 от Конституцията на Република България. Народните представители се обръщат към съда за установяване на противоконституционност на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество (ЗОПДНПИ) в неговата цялост, като противоречащ на конституционната защита на правото на собственост и неприкосновеността на частната собственост по чл.17, ал.1-3 от Конституцията на Република България, а също и недопустимо изключване

от постановеното в чл.17, ал. 5 от Конституцията относно предпоставките за отчуждаване на собственост. Едновременно с посоченото, народните представители оспорват и чл.1, ал.2; чл.2 (в частта „или административно-наказателното“); чл.3, ал.1; чл.23 (в частта „или за административно нарушение по чл.24, ал.1“); чл.24; чл.27, ал.3; чл.64, т.2; чл.73 от ЗОПДНПИ.

В Определението от 17 юли 2012 год. по конституционно дело № 6/2012 год., съдът е определил искането като допустимо, като с оглед предмета на делото и засегнатия правен интерес, на основание чл.21, ал.1, изр. 1 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС), наред с широкия кръг от държавни органи и неправителствени организации, КЗЛД е конституирана като заинтересувана страна. Във връзка с това до КЗЛД са изпратени преписи от Определението на КС и искането на 59 народни представители от 41-вото Народно събрание с указание, че се предоставя възможност в 30-дневен срок за представяне писмено становище по делото.

Във връзка с изложеното, КЗЛД взе предвид следното:

Предмет на регулация от ЗОПДНПИ са обществените отношения, свързани със защита интересите на обществото и гражданите чрез предотвратяване и ограничаване на възможностите за незаконно придобиване на имущество и разпореждането с него.

Основните въпроси, предмет на оспорване в искането на народните представители, са свързани с неприкосновеността на частната собственост и противоречието на ЗОПДНПИ с конституционните гаранции за правото на собственост.

Становището, което КЗЛД може да изрази по предмета на спора, е свързано с въпросите относно защитата на правата на физическите лица при неправомерно обработване на свързаните с тях лични данни в процеса на свободното движение на данните, както и действията на администратори на лични данни във връзка със задълженията по ЗОПДНПИ относно личните данни, които обработват.

Правото на защита на личните данни се разглежда като част от общото право на неприкосновеност на личния живот. Гаранциите на правото на неприкосновеност на личния живот са залегнали в чл.32, чл.33, чл.34 от Конституцията на Р България. Съгласно чл. 32, личният живот на гражданите е неприкосновен. Всеки има право на защита срещу незаконна намеса в личния и семейния му живот и срещу посегателство върху неговата чест, достойнство и добро име. Никой не може да бъде следен, фотографиран, филмиран, записван или подлаган на други подобни действия без негово знание или въпреки неговото изрично несъгласие освен в предвидените от закона случаи. Чл. 33 регламентира неприкосновеността на жилището, а чл. 34 гарантира тайната на кореспонденцията и другите съобщения.

Конституцията допуска някои ограничения на правото на неприкосновеност на личния живот, но само в строго определени случаи.

Подробната законова регламентация на правото на защита на личните данни у нас, е дадена от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), приет през 2002 година. Той гарантира неприкосновеността на личността и личния живот на гражданите чрез осигуряване защита на физическите лица при неправомерно обработване на свързаните с тях лични данни в процеса на свободното движение на данни. Целта на ЗЗЛД е именно регламентираната в него защита на личните данни, която е свързана с осигуряването на неприкосновеност на личността и личния живот на гражданите, тяхното право на защита срещу посегателства върху честта, достойнството и доброто им име, както и правото на достъп до събираните за тях лични данни от държавни органи и други лица.

За постигане целта на ЗОПДНПИ, законодателят е предвидил специално производство, което ще се развива пред независим специализиран постояннодействащ държавен орган, създаден със ЗОПДНПИ - Комисия за отнемане на незаконно придобито имущество (Комисията). Комисията е юридическо лице със седалище в гр. София и е администратор на лични данни по смисъла на чл.3, ал.2 от ЗЗЛД - „... държавен орган, който обработва лични данни, видът на които, целите и средствата за обработване се определят със закон”. Органи на комисията са директорите на териториалните дирекции и инспекторите в тях (чл.13, ал.1 от ЗОПДНПИ).

За установяване на незаконно придобито имущество, пред Комисията се образува производство, когато може да се направи обосновано предположение, че дадено имущество е незаконно придобито (чл.21, ал.1 от ЗОПДНПИ).

Съгласно чл.34, ал.1 от ЗОПДНПИ, при изпълнение на правомощията си, органите по чл.13, ал.1 от ЗОПДНПИ могат да искат съдействие и сведения от държавните и общинските органи, търговците, кредитните институции, както и от други юридически лица, от нотариуси и съдебни изпълнители, като обработването на лични данни във връзка с предоставяните сведения, се извършва в съответствие със ЗЗЛД (чл.34, ал.4 от ЗОПДНПИ).

Именно, във връзка с изпълнение на правомощията си по ЗОПДНПИ, се предполага, че органите по чл.13, ал.1 ще обработват лични данни на физически лица, свързани с тяхната физическа, икономическа, културна, социална и друга идентичност.

В ЗОПДНПИ е предвидено, че личните данни ще се обработват в съответствие със ЗЗЛД, което означава, че всички действия на органите по чл.13, ал.1 от ЗОПДНПИ следва да бъдат съобразени с условията за допустимост на обработването, съобразно чл.4 от ЗЗЛД, както и в съответствие с принципите, залегнали в чл. 2 от ЗЗЛД. Във всеки един конкретен случай на обработване на лични данни е необходимо да се следи

за баланса между значимостта на обществения интерес, който налага това обработване и степента, до която се засяга правото на неприкосновеност на личния живот на физическото лице, за което се отнасят данните.

Следва да се има предвид, че съгласно чл.20, ал.1 от ЗЗЛД, когато личните данни не са получени от физическото лице, за което те се отнасят, администраторът е длъжен да предостави на съответното физическо лице данните, които идентифицират администратора; целите на обработването на личните данни; категориите лични данни, отнасящи се до съответното физическо лице; получателите или категориите получатели, на които могат да бъдат разкрити данните; информация за правото на достъп и правото на коригиране на събраните данни.

Данните се предоставят на лицето, за което се отнасят, към момента на вписването им в съответния регистър или, ако се предвижда разкриване на данните на трето лице - не по-късно от момента на разкриването им за пръв път. Следователно преди да предоставят исканите данни по чл.34, ал.1 от ЗОПДНПИ, институциите, от които органите по чл.13, ал.1 от ЗОПДНПИ са поискали сведения, следва да уведомят съответното физическо лице.

Съгласно чл.42, ал.3 от ЗЗЛД, за нарушения по чл. 20, ал. 1, администраторът се наказва с глоба или с имуществена санкция от 2000 до 20 000 лв.

Както беше споменато по-горе, Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество е администратор на лични данни и в това качество, както и на основание чл. 17 от ЗЗЛД, същата е длъжна да подаде заявление за регистрация в Регистъра на администраторите на лични данни и водените от тях регистри при КЗЛД, а в случай, че за нея, с оглед спецификата на дейността ѝ, има необходимост да обработва данни от категорията на така наречените „чувствителни данни”, т.е. данните посочени в чл. 5 от ЗЗЛД, Комисията следва да започне обработването на тези данни едва след приключване на предварителната проверка по чл. 17б от ЗЗЛД и след вписване на администратора в регистъра.

За неизпълнение на задължението си за регистрация по чл. 17, ал. 1 и ал.4 от ЗЗЛД, администраторът носи административно-наказателна отговорност.

След извършена служебна справка в посочения по-горе регистър се установи, че към настоящият момент Комисията не е подала заявление за регистрация като администратор на лични данни.

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 10, ал.1, т 4 от ЗЗЛД Комисията за защита на лични данни изразява следното

СТАНОВИЩЕ:

Обработването на лични данни за целите на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество следва да се

извършва в съответствие с принципите на законосъобразност, целесъобразност и пропорционалност на данните и след доказване наличието на условията за допустимост за обработване на личните данни, съгласно чл.4 от ЗЗЛД. Във всеки конкретен случай обемът на обработваните лични данни винаги следва да е съобразен с целта, за която същите се искат, т.е. с принципа на целесъобразност. Предоставянето на информация следва също така да е законосъобразно, а самата информация пропорционална.

В случаите на чл.20, ал.1 от ЗЗЛД, институцията, от която органите по чл.13, ал.1 от ЗОПДНПИ са поискали сведения, следва да уведоми конкретните физически лица, чиито данни се искат да бъдат предоставени.

След конституиране на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество, същата следва да предприеме необходимите действия за вписване в Регистъра на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венета Шопова

ЧЛЕНОВЕ:

Красимир Димитров

Валентин Енев

Мария Матева

Веселин Целков